

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2001-2002

26 maart 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN, HUISVESTING EN STEDELIJK BELEID

Interpellatie van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief betreffende het decreet op de intergemeentelijke samenwerking

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief intergemeentelijke samenwerking

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de toepassing van het decreet houdende intergemeentelijke samenwerking op de inrichting en de werking van de streekontwikkelingsintercommunales

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over modaliteiten van gedwongen uittreding van privaatrechtelijke partners

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de participatie van bestaande intercommunales in nieuwe samenwerkingsverbanden en vice versa

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de organisatie van de islamitische offerfeesten door gemeentebesturen

Vraag om uitleg van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief van 1 maart 2002 betreffende de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Gemeentefonds en het Stedenfonds

Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

Dinsdag 26 maart 2002

VOORZITTER : De heer Jan Penris

– *De interpellatie wordt gehouden om 13.36 uur.*

Interpellatie van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief betreffende het decreet op de intergemeentelijke samenwerking

Vraag om uitleg van mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief intergemeentelijke samenwerking

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de toepassing van het decreet houdende intergemeentelijke samenwerking op de inrichting en de werking van de streekontwikkelingsintercommunes

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over modaliteiten van gedwongen uittreding van privaatrechtelijke partners

Vraag om uitleg van de heer Paul Wille tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de participatie van bestaande intercommunes in nieuwe samenwerkingsverbanden en vice versa

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Wille tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief betreffende het decreet op de interge-

meentelijke samenwerking, met daaraan toegevoegd de vragen om uitleg van mevrouw Gardeyn-Debever tot minister Van Grembergen, over de omzendbrief intergemeentelijke samenwerking, van de heer Wille tot minister Van Grembergen, over de toepassing van het decreet houdende intergemeentelijke samenwerking op de inrichting en de werking van de streekontwikkelingsintercommunes, over modaliteiten van gedwongen uittreding van privaatrechtelijke partners en over de participatie van bestaande intercommunes in nieuwe samenwerkingsverbanden en vice versa.

Hoewel het hier om een samengevoegde interpellatie en vragen om uitleg gaat, zullen we de minister na elke vraagstelling de kans geven om te antwoorden.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, het is allicht niet gebruikelijk dat leden van de meerderheid een interpellatieverzoek indienen. Ik heb geen problemen met het door het Vlaams Parlement goedgekeurde decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. Ik heb ook geen problemen met het feit dat de minister zijn interpretatie van dit decreet door middel van een omzendbrief heeft toegelicht. Ik wil enkel aantonen dat deze omzendbrief een bepaalde onzekerheid heeft gecreëerd en een aantal vragen heeft opgeroepen.

Een omzendbrief kan als een leidraad fungeren. Wanneer een omzendbrief evenwel afwijkt van een decreet of, wat nog erger is, een decreet vervangt, moet het Vlaams Parlement een verklaring krijgen.

Vindt de minister misschien dat we een slecht decreet hebben opgesteld ? De regeringscommissaris heeft zich alleszins al negatief uitgelaten over het decreet en over de rol van het Vlaams Parlement. Hier wil ik echter niet dieper op ingaan. Als een decreet moet worden geheerorienteerd, is het per-

Wille

fect mogelijk om dit opnieuw via de parlementaire weg te doen.

Mijn eerste vraag betreft de publicatie van de omzendbrief in het Belgisch Staatsblad. Ik ben ervan overtuigd dat de minister die vraag zal willen beantwoorden.

Mijn tweede vraag is veel belangrijker. Betreft het hier een verordenende omzendbrief? Ik heb een procedure bij de Raad van State ingezet om de tenuitvoerlegging van de omzendbrief bij uiterst dringende noodzakelijkheid te schorsen. Het arrest van de Raad van State heeft het zwakke punt in de door mij opgestarte procedure aangetoond.

Ik wil enkel de onzekerheid beëindigen en een brede discussie in het Vlaams Parlement bewerkstelligen. Dat is mij vooralsnog niet gelukt. Momenteel ga ik na welke mogelijke stappen ik in dit verband nog kan zetten.

Mijn derde vraag betreft de duidelijke verschillen tussen de omzendbrief en het decreet. De omzendbrief legt de decretale keuzevrijheid van de gemeenten aan banden. De omzendbrief verwijst in specifieke gevallen naar vormen die, mijns inziens, geen deel uitmaken van de beslissingen van de decreetgever. In mijn interpellatieverzoek heb ik deze vraag verder geëxpliciteerd. Aangezien dit niet aan de decreetgever is voorgelegd, vraag ik me af waarom de minister dit in zijn omzendbrief opneemt.

Mijn vierde vraag betreft de BTW-regelgeving. Op termijn zou dit zeer belangrijk kunnen worden. De vragen die ik, in mijn hoedanigheid van gemeenschapssensor, hierover in de Senaat heb gesteld, zijn bijzonder behoedzaam beantwoord.

Net als de minister, ben ik zeer geboeid door de problematiek van Aquafin. Deze factuur zou wel eens zeer hoog kunnen oplopen. Met de oriënteringen die men hier neemt, zou het contentieux nog groter kunnen worden.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, de heer Wille is zijn vragenreeks met een principiële vraag begonnen. Op dit vlak kan ik hem enkel bijtreden. Parlementsliden van de meerderheid en van de oppositie zijn in eerste instantie parlementsliden en moeten steeds de gelegenheid krijgen om hun parlementaire functie volledig uit

te oefenen. Ik heb hier geen problemen mee. Ik ben te lang zelf parlements lid geweest om me hier denigrerend over uit te laten.

Wat de verschijning van de omzendbrief betreft, wil ik erop wijzen dat belangrijke omzendbrieven over de bevoegdheid Binnenlandse Aangelegenheden gewoonlijk in het Belgisch Staatsblad worden gepubliceerd. Dit geldt overigens niet enkel voor deze bevoegdheid. Minister Vogels heeft ook al omzendbrieven over belangrijke decreten in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.

Deze discussie bewijst het belang van het decreet en van de omzendbrief. De publicatie in het Belgisch Staatsblad biedt alle belangstellenden de gelegenheid om de omzendbrief te lezen. Op die manier kan iedereen zien hoe het decreet moet worden geïnterpreteerd.

De omzendbrief is een begeleiding en geen omvorming van het decreet. Een omzendbrief heeft nooit de waarde van een wet of van een decreet. Een omzendbrief licht de betekenis van bepaalde teksten toe, geeft rechtsonderhorigen informatie over de beleidsopvattingen van de Vlaamse regering en toont aan hoe de bevoegde minister concrete beslissingen over de toepassing van bestaande wetten of decreten beoordeelt. Het staat elke rechtsonderhorige vrij om zijn eigen standpunten aan een omzendbrief te toetsen.

De inhoudelijke bemerkingen van de heer Wille hebben me enigszins verbaasd. Om de consistentie met het decreet te bewaken, zijn verschillende leden van het Vlaams Parlement geconsulteerd die actief aan de bespreking van het decreet hebben deelgenomen. Dit is gebeurd voor de omzendbrief aan de Vlaamse regering is voorgelegd. De omzendbrief is eigenlijk het resultaat van dit overleg. Het verbaast me dan ook dat de heer Wille beweert dat er discrepanties tussen de omzendbrief en het decreet zijn.

Indien er nog misverstanden zijn, moeten we die ophelderen en nagaan hoe ze zijn ontstaan. De omzendbrief schrijft alleszins geen beheersvormen voor. De omzendbrief geeft aan welke samenwerkingsverbanden mogelijk zijn en hoe ze tot stand kunnen worden gebracht. Naar mijn inzicht wordt hiermee niet aan de grond van het decreet geraakt.

Mijnheer Wille, u hebt in de Senaat vragen gesteld over de BTW-regeling. Ook wij hebben aan de federale minister inlichtingen gevraagd. We hebben evenmin als u een antwoord gekregen. We zullen aandringen om er een te krijgen. In de Senaat ging

Van Grembergen

het om een mondelinge vraag. De minister is dan verplicht om toch iets te zeggen. Als het om een schriftelijke vraag gaat, laat men die nogal eens liggen. Ik weet daarover dus even weinig als u.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de minister, nu het vooroverleg deel uitmaakt van het debat, heb ik er geen enkele moeite mee om te zeggen dat er tussen het ontwerp van omzendbrief dat ik ooit heb gezien en hetgeen uiteindelijk in het staatsblad is verschenen, een wereld van verschil bestaat. Strictu sensu is er naar de letter en naar de geest gezondigd tegen de wil van de decreetgever. Dat is een zeer fundamenteel principe waarop ik de aandacht van de collega's-commissieleden wens te vestigen.

Ik wil die zaak niet in uw schoenen schuiven. Ik ken u daar te goed voor. Ik wil er toch op wijzen dat, indien de ambtenarij in de toekomst een bijna kaduke wetgeving als de regel gaat beschouwen om ze daarna met veel zwier ambtelijk te kunnen corrigeren zonder daarover de decreetgever te raadplegen, dit ingaat tegen de primauteit van de politiek. Mijnheer de minister, geachte collega's, indien u de omzendbrief grondig analyseert, dan vindt u daarin politieke intenties terug die niet door de beugel kunnen.

Mijnheer de minister, als een omzendbrief aan de lokale besturen en intercommunales uitleg verschaft over zo'n belangrijke materie, dan is dat een goede zaak. Als u vele jaren zou nodig hebben om via talloze omzendbrieven stukken van de besluitvorming te laten uitvoeren, dan is dat normaal. Ook vroeger werd er veel gewerkt met omzendbrieven. Ik vind het ook niet meer dan normaal dat er een omvattende omzendbrief wordt verstuurd zodat de trein op de rails kan worden gezet. Wat echter niet kan, is dat voor specifieke aspecten van bijvoorbeeld het afvalbeleid opties worden genomen die nooit het voorwerp hebben uitgemaakt van besprekingen in het parlement en waarvan hoogstens kan worden gezegd dat daarover in de huidige discussie over de kerntaken verschillende meningen bestaan. Ik ben ervan overtuigd dat op het ogenblik dat er met bepalingen wordt gewerkt, de omzendbrief een verordenend karakter begint te vertonen.

Mijnheer de minister, is de brief volgens u verordenend of niet ? Ik kan met elk antwoord leven, als er tenminste duidelijkheid wordt geschapen voor de betrokkenen.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Wille, een omzendbrief is nooit verordenend. Wat dat betreft, is het antwoord klaar en duidelijk.

De heer Paul Wille : Dit houdt dus in dat de betrokkenen de brief naast zich mogen neerleggen.

Minister Paul Van Grembergen : Neen, dat betekent dat ik op basis van de omzendbrief een eindbeslissing moet nemen.

De heer Paul Wille : Mijnheer de minister, dat is net waarvoor ik u wil waarschuwen. Hierdoor wordt de rechtsonzekerheid ingesteld. Iedereen zal uw conclusies contesteren.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben verrast door de uitspraken van de heer Wille. Hij heeft immers samen met de meerderheidspartijen dit decreet goedgekeurd. Ik dacht dan ook dat voor hem alles duidelijk was. Ikzelf heb de bewuste omzendbrief niet gezien, hij blijktbaar wel.

Mijnheer de voorzitter, mijn interventie is geïnspireerd op een vraag van de voorzitter van een intercommunale. Conform artikel 79, paragraaf 2, derde lid van het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking zijn de bestaande verenigingen van gemeenten onmiddellijk onderworpen aan de toepassing van de artikelen 4, 39, 40, 41, 42, 44, 52, 53, 56, 59, 64, 72, 73, 74, 76 en 78 van dit decreet. Na de publicatie van het voormeld decreet hebben de intercommunales gedurende maanden gewacht op het verschijnen van de in het vooruitzicht gestelde omzendbrief. Ze wensten van de toezichthoudende overheid te vernemen op welke wijze en onder welke voorwaarden deze onmiddellijke toepassing moest worden gerealiseerd.

Nadat uiteindelijk deze omzendbrief, waarvan de dagtekening en datum van kennisgeving onzeker zijn, in de afgelopen weken werd verspreid, bleek de onmiddellijke toepassing van bepaalde artikelen niet alleen onduidelijk maar zelfs tegenstrijdig en bijgevolg zeer verwarrend te zijn. Zo wordt op pagina 1 en 2 van de omzendbrief gesteld dat de voormelde artikelen van toepassing zijn 10 dagen na de publicatie van het decreet 'en dit ongeacht andersluidende statutaire bepalingen, die vanaf dit ogenblik als onbeschreven beschouwd worden, in

Gardeyn-Debever

afwachting van de aan te brengen statutenwijzigingen.'

Het voorgaande belet niet dat op pagina 20 van dezelfde omzendbrief de administratie aandringt en verwacht dat op de gewone algemene vergadering in het voorjaar van 2002 de intercommunales zich zouden buigen over statutenwijzigingen om de toepassing van de artikelen 44 en 52 van het decreet mogelijk te maken. Het is daarbij onduidelijk waarom alleen deze artikelen voor deze ultrasnelle en decretaal niet voorziene statutenwijziging in aanmerking komen, aangezien er nog andere decretaal onmiddellijk toepasbare artikelen zijn waarvoor een grondige statutenwijziging nodig is. Zo stelt bijvoorbeeld artikel 56, derde lid de toepassing verplicht van werkingsmodaliteiten van de verschillende organen van de vereniging conform een bij de statuten gevoegd huishoudelijk reglement. Het is immers evident dat de manier van voordracht en benoeming van de leden van de organen inherent verbonden moet blijven met de manier van functioneren van deze organen.

Bovendien wordt op bladzijde 19 onder punt 3.2.4 van de omzendbrief de onmiddellijke toepasbaarheid van de beoogde decretale artikelen als volgt genuanceerd : 'Uitsluitend de bepalingen die tot geen statutenwijziging noodzaken, kunnen bij de eerstvolgende vergadering meespelen. Bepalingen daarentegen waarvoor wel statutenwijzigingen nodig zijn, komen niet onmiddellijk in aanmerking.'

Afgezien van deze decretaal betwistbare en onderling bezwaarlijk verzoenbare uitspraken in de omzendbrief, stelt zich het probleem van een concrete uitvoering van de gevraagde statutenwijzigingen. Gelet op het relatief vroege tijdstip in het voorjaar waarop bepaalde intercommunales hun jaarvergadering organiseren, kan hier in de praktijk niet op worden ingegaan.

In artikel 39, tweede lid van het decreet staat immers dat uiterlijk 90 dagen voor de datum van deze jaarvergadering, dergelijk ontwerp van statutenwijziging aan alle deelnemers dient te worden voorgelegd. Mijnheer de minister, uw administratie heeft op 1 maart 2002 een sectoraal overleg georganiseerd inzake de afvalintercommunales. Daar werd gesteld dat de intercommunales die niet meer konden voldoen aan de decretaal verplichte termijn van 90 dagen om de voormelde artikelen 44 en 52 in te passen dan maar een buitengewone algemene

vergadering met statutenwijziging moesten organiseren, en dit uiterlijk op 30 juni 2002.

Dergelijke verplichting opleggen is dan weer niet consistent met wat in de omzendbrief op bladzijde 20, eerste alinea staat. Ik citeer : 'Het lijkt niet redelijk, ook vanuit financieel oogpunt, dat de intercommunales kort na elkaar twee algemene vergaderingen moeten houden, één in het najaar ter uitvoering van artikel 44, en één in het daaropvolgende voorjaar voor een eerste reeks statutenwijzigingen'. Mijnheer de minister, afgezien van het anachronisme dat in het vorige citaat is geslopen, ontgaat het menige gemeenten en intercommunales waarom dit bij omzendbrief gehuldigde principe op dit punt niet wordt aangehouden door uw administratie.

We concluderen dan ook dat niet alleen de omzendbrief improviseert over bepalingen van het decreet, maar dat bovendien de administratie op haar beurt improviseert over de bepalingen van uw omzendbrief. Dit schept geen duidelijkheid, integendeel, met alle problemen van dien.

Mijnheer de minister ; vandaar dat ik u enkele vragen wil stellen. Welke datum draagt uw omzendbrief : 11 januari 2002 of 21 januari 2002, zoals vooropgesteld in de brief van de commissaris van de Vlaamse regering aan de directeurs van de intercommunales voor afvalbeleid ? Wat geldt als datum van publicatie : de datum van versturing aan de directeurs van de intercommunales voor afvalbeleid, de datum van het verschijnen van de omzendbrief op uw website of de datum van publicatie in het Belgisch Staatsblad ? Mogen de bepalingen van de omzendbrief die in één of ander opzicht manifest strijdig zijn met de bepalingen van het decreet door de intercommunales naast zich worden neergelegd ? Mogen de intercommunales de noodzakelijke statutenwijzigingen groeperen in één algemene vergadering, vooropgesteld dat de decretaal daartoe voorziene artikelen onmiddellijke toepasbaarheid genieten ? Waarom wordt de zogenoemde verplichte statutenwijziging beperkt tot de artikelen 44 en 52 van het decreet ? Waarom wordt de zogenoemde verplichte statutenwijziging niet opgelegd voor artikel 56 van het decreet ? Mogen de beoogde intercommunales afzien van een interim-algemene vergadering met alle hieraan verbonden extra consultaties van gemeenteraden en aanduiding van vertegenwoordigers ? Of moeten ze daarentegen voor het jaar 2002 uiteindelijk drie algemene vergaderingen bijeenroepen ? Kunt u in voorkomend geval motiveren waarom de beoogde intercommunales op dit punt gediscrimineerd worden ten aanzien van zusterintercommunales waar-

Gardeyn-Debever

van de datum van de jaarvergadering later in het voorjaar valt ? Kunt u niet overwegen dat uw administratie in een bijkomende omzendbrief een heel concrete toepassing uitwerkt van de artikelen 44, 52 en 56 alvorens de intercommunales aan te sporen hun statuten op dit punt aan te passen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de omzendbrief dateert wel degelijk van 11 januari 2002. In de brief aan de afvalintercommunales moet een typefout gesloten zijn. De Vlaamse regering heeft de omzendbrief goedgekeurd op 11 januari 2002. Dat geldt als officiële datum. De omzendbrief werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 14 februari. De omzendbrief heeft geen kracht van wet of decreet, maar geeft toelichting en bevat suggesties met het oog op de toepassing. Als er bepalingen strijdig zijn met het decreet, dan heeft het decreet uiteraard voorrang.

De statutenwijzigingen mogen worden gegroepeerd met het oog op volledige conformiteit aan het decreet. De moeilijkheid met de onmiddellijke toepasbaarheid van de artikels 44 en 52 schuilt in de vermelding van de artikels in artikel 79, paragraaf 2, derde alinea enerzijds en de onmogelijkheid die onmiddellijke toepasbaarheid te verzekeren zonder statutenwijziging anderzijds. Beide artikels maken immers gewag van statutaire criteria waarin momenteel niet is voorzien. Gelet op de uitdrukkelijke wil van de decreetgever – verwoord in artikel 79 – wordt aangedrongen op een zo spoedig mogelijke statutenwijziging voor de bedoelde artikels.

De redactie van een huishoudelijk reglement voor de werkingsmodaliteiten van de verschillende organen waarnaar artikel 56 van het decreet verwijst, is mogelijk zonder dat daarvoor de statuten moeten worden gewijzigd. In vele intercommunales bestaan trouwens dergelijke huishoudelijke reglementen. Uiteraard gaat het hier niet over aangelegenheden zoals de voordracht en de benoeming van de leden. De werkingsmodaliteiten kunnen enkel betrekking hebben op de praktische organisatie van de werkzaamheden en moeten vanzelfsprekend alle decretale en statutaire bepalingen eerbiedigen.

Ik verwijs nogmaals naar de wil van de decreetgever om de artikelen 44 en 52 onmiddellijk toepas-

baar te maken. Wenst men deze wil te respecteren, dan is een snelle statutenwijziging noodzakelijk en betekent dit een spoedige algemene vergadering. De raadpleging van de deelnemende gemeenten is voor iedere statutenwijziging voorgeschreven en daar kan niet van worden afgeweken. De suggestie van een bijzondere algemene vergadering indien de termijnen niet worden gehaald voor de eerstkomende gewone jaarvergadering, beantwoordt wel degelijk aan de wil van de decreetgever.

Er is geen sprake van discriminatie. De laattijdige goedkeuring van de omzendbrief heeft weliswaar belet dat niet steeds de gewone jaarvergadering in aanmerking kan komen, maar dat geldt voor tal van intercommunales en niet alleen voor de afvalsector. Zo plant men nu al buitengewone algemene vergaderingen in de energie- en watersector. Als andere mogelijkheid kan worden onderzocht om de gewone jaarvergadering te verdagen. Dit kan echter alleen gebeuren met de uitdrukkelijke unanieme toestemming van alle deelnemers wanneer deze beslissing een afwijking inhoudt op de statuten. Als toezichthoudende minister zou ik daar soepel op kunnen inspelen.

Van de huidige omzendbrief wordt nu al beweerd dat hij regelgevend overkomt. Ik kan bezwaarlijk statutaire criteria waar de gemeenten autonoom over beslissen, in een andere omzendbrief concreet uitwerken. Mijn administratie heeft de intercommunales wel modelteksten bezorgd die als basis kunnen dienen voor een verdere concrete invulling.

De voorzitter : Mevrouw Gardeyn heeft het woord.

Mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is nu allemaal veel duidelijker en ik hoop dat dit toepasbaar zal zijn op de jaarvergadering van de intercommunales.

De voorzitter : Mevrouw Heeren heeft het woord.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, ik wil nog even terugkomen op de juridische waarde van de betrokken omzendbrief. U zegt dat er geen verordenende omzendbrieven bestaan. Ik wil dat tegenspreken. In het boek van Mast en Dujardin werd er een duidelijk onderscheid gemaakt tussen indicatieve en verordenende omzendbrieven. Die laatste moeten met eigenlijke rechtsregels worden gelijkgesteld en zijn vatbaar voor vernietiging door de Raad van State indien ze nieuwe regels aan de bestaande toevoegen. Indien de overheid de richtlijnen verplichtend wil stellen, indien de overheid

Heeren

bevoegd is om diegene die ze moet toepassen te binden en indien ze over de middelen beschikt om zelf de handhaving van de richtlijnen af te dwingen, dan bestaan er inderdaad verordenende omzendbrieven. Ik had dan ook graag wat meer duidelijkheid gekregen over de omzendbrief die vandaag ter tafel ligt.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de minister, over de implementatie van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking bestaat er heel wat onduidelijkheid bij de lokale besturen en intercommunales. Mevrouw Guns heeft bij de goedkeuring van het decreet door de plenaire vergadering gevraagd om een opvolgingscommissie in het leven te roepen. Ik denk dat dat een goede zaak is. We wachten daarop. Er wachten nog heel wat vragen op een antwoord. Ik hoop dat een opvolgingscommissie duidelijkheid kan brengen. Als de heer Wille spreekt over een manke decreetgeving, dan wil dat zeggen dat we slecht werk hebben geleverd. De vragen die nu rijzen, heeft mijn fractie indertijd al gesteld. Toen werd gezegd dat het vanzelf zou gaan, maar we stellen nu vast dat dat niet zo is. Daarom vraagt onze fractie een opvolgingscommissie. Dat zou de duidelijkheid ten goede komen.

De voorzitter : Mijnheer De Smet, die commissie zal er zeker komen. We zullen het erover hebben tijdens de regeling van de werkzaamheden.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, ik heb geen politieke bedoelingen met mijn vragen. Het decreet draagt onze goedkeuring weg. Het probleem is de omzendbrief, omdat hij een verordenend karakter heeft. Als men het principiële arrest van de Raad van State 13006/66 van 8 juli 1969 leest, kan daar geen twijfel over bestaan. Dat arrest heeft vier criteria voor de toelaatbaarheid van een annulatieberoep tegen een bestuurlijke omzendbrief.

Ten eerste voegt de omzendbrief een nieuwe regel toe aan de bestaande rechtsorde. In dit geval stelt hij een nadere regeling vast, en wijkt op sommige punten af van het decreet. Zo sluit de omzendbrief een bepaalde wetgeving uit, en verklaart hij een andere wetgeving van toepassing in weerwil van het decreet.

Ten tweede heeft de auteur de bedoeling de in de omzendbrief vervatte richtlijnen bindend te maken. Zo lees ik bijvoorbeeld : 'Wat zeker niet ge-

oorloofd is...', en 'Het overlegorgaan zelf kan...', en 'De leden van het overlegorgaan hebben geen recht op presentiegeld'.

Ten derde heeft de overheid die een omzendbrief uitvaardigt, de bevoegdheid degene die de richtlijn moet toepassen, te binden. De omzendbrief gaat er vanuit dat de minister ook het decreet op de intergemeentelijke samenwerking heeft goedgekeurd.

Ten vierde beschikt de overheid die de omzendbrief uitvaardigt, over de middelen om zelf de handhaving van de richtlijnen af te dwingen. Dat kan tot uiting komen door niet-goedkeuring in het kader van bestuurlijk toezicht.

Mijnheer de minister, ik zit hier niet om de oppositie het genoeg te doen een meningsverschil tussen ons te laten ontstaan. Het gaat erover dat de omzendbrief een heel andere draagkracht heeft dan het decreet.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijn voorganger heeft indertijd een opvolgingscommissie beloofd. Ik zal daarover informatie inwinnen.

Mijnheer Wille, mijn juridische raadgevers zeggen dat de omzendbrief niet afwijkt van het decreet. U geeft er een andere interpretatie aan. Ik ben niet te ijdel om te zeggen dat ik alleen niet de waarheid in pacht heb. U hebt die ijdelheid evenmin. Als dat opheldering kan brengen, wil ik daarover gerust met de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden van gedachten wisselen.

Ik blijf erbij dat de omzendbrief niet verordenend is. Hij maakt aan de bestuursniveau's, de gemeenteraden en de intercommunales duidelijk hoe de minister het decreet interpreteert. Als men het daar niet mee eens is, kan het gebeuren dat men dat niet goedkeurt, maar dan is er nog de Raad van State. De heer Evert Van Walle, die vanuit de administratie de omzendbrief voorbereidde, kan tijdens een gedachtewisseling uitleggen waarom hij tot bepaalde woordkeuzes en zinsformuleringen is gekomen. Volgens mij is dat een faire manier van werken tussen de uitvoerende macht en het parlement.

De voorzitter : Ik stel voor dat we daar niet lang mee wachten, en kort na het paasreces een datum afspreken voor de opvolgingscommissie.

Mevrouw Veerle Heeren : Mijnheer de minister, is dit een indicatieve omzendbrief ?

Minister Paul Van Grembergen : Ja.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, er bestaat grote ongerustheid over het voortbestaan van de zogenaamde streekontwikkelingsintercommunales. Het zal interessant zijn om daarover met de heer Van Walle van gedachten te wisselen. Het probleem met de inhoud is dat er verschillende meningen naast elkaar worden geplaatst. Op verschillende plaatsen in de omzendbrief worden tegengestelde zaken gezegd.

In artikel 12 van het decreet wordt het onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van samenwerkingsverbanden, zonder enige verwijzing naar de afvalsector. Wie ben ik om te zeggen dat de heer Van Walle dat niet mag doen ? Ik heb een voorstel van decreet ingediend over de Vlaamse Milieuholding. Deze omzendbrief heeft mij mateloos geïrriteerd, omdat ik vind dat dit niet kan zonder dat de decreetgever daarover wordt geraadpleegd.

Ik heb een gesuggereerde decretale voorkeur gezocht voor een opdrachthoudend samenwerkingsverband voor de afvalsector, maar heb die niet gevonden.

Er zijn geen decretale gronden om de activiteiten van de streekontwikkelingsintercommunales, die dienstverlenende samenwerkingsverbanden voor het afvalbeleid zijn, onder te brengen in een opdrachthoudende vereniging, tenzij men een bepaalde visie voorstaat. Dan kan dat echter op een andere manier gebeuren.

Vandaar mijn vragen. Mijnheer de minister, welke zijn de decretale gronden om streekontwikkelingsintercommunales om te vormen tot opdrachthoudende verenigingen ? Er is een kader aangegeven, er zijn mogelijkheden, er is de autonome besluitvorming, enzovoort. Voorziet het decreet in enige regelgeving inzake de rechtsvorm ? Zo ja, welke ? Zo neen, waarom gaat men dan specifiek in op het afvalbeheer ? Vanuit welke invalshoek moet ik dat bekijken ? Als men dan toch de oefening begon te maken om dat per sector te doen, zijn er niet een paar andere interessante sectoren waar men dat ook zou kunnen doen ? Wat is de decretale basis om te zeggen dat voor het afvalbeheer de gemeenten als vennoot in streekontwikkelingsintercommunales moeten overgaan tot de oprich-

ting van opdrachthoudende verenigingen ? Ik ben het daar niet mee eens. Wanneer men een dergelijke reorganisatie zou doen, impliceert dit dan een afsplitsing van de bestaande, meestal multidisciplinaire streekontwikkelingsintercommunale ? De heer Van der Poorten weet waarover ik het heb wanneer ik wijs op dit multidisciplinaire karakter : zo heeft de intercommunale Land van Aalst bijvoorbeeld een industrie-onderdeel, een huisvestingsonderdeel en een milieu-onderdeel.

Mijnheer de minister, hoe meent u de decretaal vooropgestelde keuzevrijheid van de betrokken gemeenten te vrijwaren wat de organisatie van hun afvalbeheer betreft ? U weet ongetwijfeld dat afvalverwerking en afvalbeheer niet dezelfde lading dekken. Dat is een gevoelige materie. U bent reeds bezig geweest met de discussie over de concessies. Ook wat dat betreft, kreeg ik zorgwekkende besluitvorming onder ogen, die ook hier weer aanleiding zal geven tot rechtsonzekerheid. Maar de discussie daarover zal voor een andere keer zijn. Hoe verantwoordt u het feit dat u in de reorganisatie van de intergemeentelijke vormen van beheer een aanleiding ziet om eigenlijk over te gaan tot een ruimere herstructurering in de afvalverwerkingssector, terwijl u toch weet dat afvalverwerking slechts een onderdeel is van het gemeentelijk afvalbeheer, dat een onderdeel is van het gemeentelijke milieubeheer, met de milieuconvenants enzovoort ? Het vormt dus deel van een breder geheel. Ook weet u dat de gemeenten afvalverwerking en afvalbeheer ook op andere manieren kunnen organiseren. Bovendien weet u dat de eventuele hervorming van de Vlaamse afvalverwerking bezwaarlijk haar oorzaak kan vinden in de reorganisatie van een intergemeentelijke beheersvorm.

De omzendbrief doet me vermoeden dat er een rechtstreeks verband is tussen intergemeentelijke verenigingsvormen en afvalverwerking. Dat kan men niet ontkennen. Ik heb de voorbereiding van de uiteindelijke tekst wel meegemaakt. Dit is trouwens niet nieuw. Vroeger gebeurde dat ook wel eens onder meerderheidspartijen. Ik kan u verzekeren dat dit oorspronkelijk nog veel verder ging, en dat dit dus al is afgezwakt. Maar de vraag luidt : is het de bedoeling dat de Vlaamse regering het huishoudelijk afvalbeheer uitsluitend, of voor specifieke aspecten uitsluitend, toewijst aan opdrachthoudende verenigingen die voortkomen uit de huidige streekontwikkelingsintercommunales ? Naar mijn gevoel zou dit neerkomen op een evolutie naar verstaatsing en het vervormen van de vrije markt.

De voorzitter : De heer De Smet heeft het woord.

De heer Bart De Smet : Mijnheer de voorzitter, bij de streekontwikkelingsintercommunales zijn we in de commissie vrij lang blijven stilstaan, bij de bespreking van het decreet. Die intercommunales werden hier afgeschilderd als het voorbeeld van een samenwerkingsverband waarin de inbreng van de gemeenten tot nul is herleid. Ze werden dus beschouwd als een model van hoe het niet meer zou mogen. Men vergat daarbij het resultaat van de werking van dergelijke streekontwikkelingsintercommunales in bepaalde regio's. Dan heb ik het niet over mijn regio, maar er zijn tijdens de bespreking voorbeelden gegeven van de enorme verwezenlijkingen van dergelijke intercommunales. Is de minister op de hoogte van een aantal streekontwikkelingsintercommunales die zich naar het decreet aan het plooiën zijn ? Zo ja, hoe verloopt dit dan op het terrein ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, artikel 10 van het decreet stelt duidelijk dat gemeenten een samenwerkingsverband tot stand kunnen brengen om doelstellingen te verwezenlijken die behoren tot 'één of meer inhoudelijk samenhangende beleidsdomeinen'. Een pleidooi om precies het afvalbeleid uit de streekontwikkelingsintercommunales te halen en daarvoor opdrachthoudende verenigingen op te richten, kan moeilijk duidelijker worden neergeschreven dan in punt 3.2.2 het geval is. Andere opdrachten kunnen als dienstverlenende activiteiten behouden blijven.

De omzendbrief wijst op de problematiek van de streekontwikkelingsintercommunales, met hun veelheid aan doelstellingen. Een reductie dringt zich hier alleszins op. Vandaar de als hulpmiddel meegegeven suggestie hoe dit te verhelpen. Een verwijzing naar andere sectoren heeft weinig zin, ofwel omdat daar niet dezelfde problemen rijzen, ofwel omdat er in specifieke regelingen is voorzien, zoals in de energiesector. Zoals reeds vroeger gezegd, dringt een afkalven van de streekontwikkelingsintercommunales zich op. U weet dat dit eigenlijk een evolutie was naar een volledig nieuwe bestuurslaag. Daarover bestonden heel wat opmerkingen, zowel inzake het democratische gehalte als inzake de wijze waarop dit kon worden gecontroleerd.

De voorkeur die uitgaat naar het opdrachthoudend samenwerkingsverband voor het afvalbeleid is mee gestoeld op het kostenplaatje – zo is er geen BTW verschuldigd, overeenkomstig de onderrichtingen

van het ministerie van Financiën – en de eenvoudigheid van het beleid. Indien men dit niet belangrijk acht, dan kan men uiteraard andere keuzes maken. Een splitsing van de streekontwikkelingsintercommunales die resulteert in de oprichting van een nieuwe opdrachthoudende vereniging, veronderstelt wel de oprichting van een overlegorgaan. Evenwel moeten de gemeenten rekening houden met de verbintenissen die ze zouden hebben aangegaan en die ze moeten gestand doen. Het overlegorgaan zal dus vooral tot taak hebben een bestuurs- en ondernemingsplan op te maken. In alle sectoren, of het nu gaat om afval of om energie, is het uitgangspunt dat de opgelegde splitsing tussen opdrachthoudende en dienstverlenende activiteiten moet gebeuren met respect voor de aangegane verbintenissen. Dit lijkt niet alleen redelijk, het is ook rechtvaardig.

De suggestie in de omzendbrief pikt in op een stilaan ook in de sector groeiende overtuiging dat stevigere samenwerkingsverbanden nodig zijn. De tijd dat vijf of zes gemeenten een afvalintercommunale oprichtten met een eigen verbrandingsoven ligt ver achter ons. Ik denk niet dat iemand van oordeel is dat dergelijke structuren niet voor een stuk voorbijgestreefd zijn. Een herstructurering wordt nochtans nergens opgelegd. Het blijft bij een wens.

Er is geen verband tussen de intergemeentelijke verenigingsvorm en uitsluitend de sectoren van de afvalverwerking. De omzendbrief is bedoeld voor alle sectoren. Er kan ook geen sprake zijn van een bedoeling om uitsluitend verenigingen die voortkomen uit de actuele streekontwikkelingsintercommunales monopolies toe te kennen. Er zijn reeds te veel bestaande intercommunales die zich toeleggen op het afvalbeleid in al zijn aspecten en die uitstekend werk verrichten, om hieraan voorbij te gaan.

Wat de vraag van de heer De Smet betreft, ik laat die noteren en we zullen hem en de andere commissieleden een antwoord bezorgen.

De voorzitter : Dan komen we tot het onderdeel over de gedwongen uittreding van privaatrechtelijke partners.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, mijn volgende vraag gaat in eerste instantie over de houding ten aanzien van privé-partners bij gedwongen uittreding. Wordt deze uittreding geregeld conform de bepalingen van de wet van 1986 of conform het decreet van 6 juli 2001 ?

Wille

Op grond van welke decretale bepalingen en/of motieven stelt de omzendbrief voor om de statuten van de intercommunales aan te passen op het vlak van de uittredingsmodaliteiten, en dit ten nadele van de beoogde privé-partners ?

Op grond waarvan stelt de omzendbrief in fine van punt 1.3 dat de reductie van het kapitaalaandeel van de provincies dient te worden gebaseerd op voorafgaande besprekingen, die constructief zullen verlopen, rekening houdend met de wederzijdse belangen, terwijl dit voor de beoogde privé-partners ogenschijnlijk niet wordt voortgehouden ? Er is hier toch sprake van een ongunstig vooroordeel ?

Geeft een dergelijke statutenwijziging geen aanleiding tot het integraal van kracht worden van het decreet op een ogenblik waarop de beoogde privé-partners reeds uit het samenwerkingsverband moeten zijn gestapt ?

Is de mogelijkheid die de omzendbrief vooropstelt om het aandeel van de vennoot-kredietverstrekkers te laten omzetten in een lening ook denkbaar en toegelaten voor alle hier beoogde privé-vennooten ?

Is er een goede reden waarom uitsluitend de beoogde kredietinstellingen, die niet noodzakelijk openbaar zijn, ter vervanging van hun aandeel in het eigen vermogen een aandeel mogen nemen in het vreemd vermogen van de verenigingen ?

Op welke wijze en onder welke voorwaarden dient een dergelijke omzetting van kapitaal in leningen te worden georganiseerd, in de wetenschap dat de kapitaalkost en de voorwaarden voor kredietverstrekking aan deze verenigingen niet identiek zijn aan het rendement en de voorwaarden voor de kapitaalinbreng in deze verenigingen ?

Waarom voorziet de omzendbrief in de mogelijkheid dat de uittredende kredietinstellingen het rendement op hun initiële inleg onder de vorm van een lening mogen veiligstellen, terwijl dezelfde omzendbrief deze mogelijkheid ontzegt aan de andere hier beoogde privé-partners ?

Op welke gronden beveelt de omzendbrief hierbij een gedrag aan, strijdig met het principe dat overeenkomsten partijen tot wet strekken, daar waar het decreet dit in principe duidelijk handhaaft ?

De teneur van mijn vragen is volgens mij duidelijk : los van het parlementaire werk en los van onze mogelijkheid om daarover onze mening

te zeggen, leeft er in die omzendbrief een tendens die niet de mijne is.

De voorzitter : De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij de uiteenzetting van de heer Wille, die de kern raakt van het debat dat werd gevoerd bij de bespreking van het decreet zelf. Onze fractie heeft toen op dezelfde vragen gewezen. Het is jammer dat de heer Wille dat op dat moment niet deed.

We moeten nu vaststellen dat de regering van bij het begin heeft gekozen voor zuiver intergemeentelijke samenwerkingsvormen, onder het mom van het primaat van de politiek. Wij hebben steeds gezegd dat dit volkomen naast de kwestie was, omdat het primaat van de politiek zou betekenen dat de gemeentelijke verkozenen zelf zouden kunnen beslissen met wie ze wensen samen te werken : openbare besturen en/of privé-partners. Dat is volgens ons het primaat van de politiek. Die keuze is ons door de regering niet gegund. Het primaat van de politiek werd herleid tot het inperken van de keuzevrijheid van de lokale besturen : het primaat van de politiek wordt hier begrepen als het primaat van het politieke niveau. Dat is een groot verschil.

Ik deel dus de mening van de heer Wille, maar jammer genoeg komen zijn opmerkingen te laat.

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, collega's, zolang de bestaande intercommunales hun statuten niet aan het decreet hebben aangepast, blijft voor hen de wet van 22 december 1986 van kracht.

De motivering vindt haar oorsprong in de vaststelling dat de bedoelde privé-partners doorgaans weinig of niets hebben bijgedragen tot de waardeverhoging van de intercommunale, en dat de uitkering van de intrinsieke waarde van de aandelen tot onverantwoorde consequenties zou leiden.

De provincies hebben doorgaans wel degelijk bijgedragen tot de waardeverhoging van een intercommunale en hebben zich in het algemeen als zeer actieve partners gedragen. Het lijkt nogal evident dat rekening wordt gehouden met deze omstandigheden bij de reductie van hun kapitaal en dat daarover wordt onderhandeld. Ik denk dat uw opmerking niet geldt voor de provincies.

De heer Paul Wille : Het ging wel degelijk over privé-partners.

Minister Paul Van Grembergen : De overgangspe-riodes zijn duidelijk verschillend. Bovendien bete-kent een uittreding normalerwijze geen integrale aanpassing van de statuten.

Het gaat bij mijn weten niet om heel veel gevallen, het gaat opnieuw slechts over een mogelijkheid waarover de intercommunale beschikt. Dit geldt dan wel voor alle kredietverstrekkende partners.

In weinige gevallen gaat het om vrij hoge bedra-gen, waarvan de uitkering de intercommunales ern-stig zou kunnen bezwaren. De betrokken partijen kunnen hierover vrij onderhandelen.

In de omzendbrief is rekening gehouden met het belang van de intercommunales en de gemeenten die, indien zij van de mogelijkheid gebruikmaken, kunnen worden behoed voor zware uitgaven.

Als het decreet bepaalt dat privé-participaties in de gegeven omstandigheden niet kunnen, is de uittre-ding wettelijk voorgeschreven. Sommige overeen-komsten zullen dan moeten worden herzien.

De voorzitter : De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Ik wil uit eigen naam nog een politieke repliek geven op wat de heer Van der Poorten heeft gezegd. Het spreekt voor zich dat ik, indien ik de omzendbrief als dusdanig had gekend of indien ik had vermoed dat dit de uitvoering ervan zou zijn geweest, dat decreet onder geen be-ding had goedgekeurd. Dat mag u gerust beschou-wen als een politiek statement.

De voorzitter : Dan gaan we nu over tot het laatste onderdeel van de vragen van de heer Wille.

De heer Wille heeft het woord.

De heer Paul Wille : Ik wil het kort houden. Het gaat over de participatie van bestaande intercom-munales in nieuwe samenwerkingsverbanden : aan de ene kant is er een omzendbrief en aan de ande-re kant een decreet. De omzendbrief bepaalt, op basis van het decreet, dat de bestaande intercom-munales ook kunnen deelnemen in een nieuwe vereniging. Voor de aanpassing van hun statuten blijft de wet van 22 december 1986 nog van kracht gedurende een overgangsperiode van maximum twee jaar. Artikel 10 van het decreet bepaalt echter niet helemaal hetzelfde : ‘Onverminderd anderslui-dende decretale bepalingen kunnen hieraan deel-

nemen autonome gemeentebedrijven, openbare centra voor maatschappelijk welzijn en hun vereni-gingen, in zoverre die uitsluitend uit openbare rechtspersonen bestaan en andere samenwerkings-verbanden, opgericht uitsluitend volgens de bepa-lingen van dit decreet’.

De vragen hierover liggen bijna voor de hand, mijnheer de minister.

Ten eerste, op grond van welke andersluidende de-cretale bepalingen kan de omzendbrief bepalen dat buiten de andere samenwerkingsverbanden, opge-richt uitsluitend volgens de bepalingen van dit de-creet, tijdens de decretale overgangsperiode, de be-staande intercommunales, dus ook de gemengde, vennoot kunnen worden in de nieuwe samenwer-kingsverbanden ?

Ten tweede, is bij gebrek aan andersluidende de-cretale bepalingen in dit verband de omzendbrief niet manifest strijdig met de geest en de inhoud van dit decreet ? Ik stel deze vraag nu aan u, mijn-heer de minister, maar ik zal ze ook aan anderen stellen.

Ten derde, welke goede redenen kunt u aanhalen om de oude beheersvormen, die volgens het de-creet in nieuwe vormen moeten opgaan, alsnog de gelegenheid te bieden om tijdens de overgangspe-riode tot een vereniging met een nieuw profiel toe te treden ?

Ik zou de redenering kunnen omdraaien en stellen dat nieuwe intergemeentelijke samenwerkingsver-banden, wetende dat de oude intercommunales hun statutaire situatie binnen afzienbare tijd aan de bepalingen van het decreet moeten aanpassen, binnen de overgangsperiode vennoot kunnen wor-den van een intercommunale van het oude model.

Mijnheer de minister, ik vraag me af hoe u een der-gelijk partnership zou verantwoorden. Persoonlijk ben ik ervan overtuigd dat bij het opstellen van de omzendbrief rekening is gehouden met een zeer specifiek geval in de casuïstiek.

Ik wil er geen doekjes om winden. Als individueel lid van het Vlaams Parlement heb ik het recht om een procedure bij de Raad van State tegen deze omzendbrief op te starten. Aangezien dit binnen een bepaalde termijn dient te gebeuren, hoop ik de antwoorden van de minister zo spoedig mogelijk te krijgen.

De voorzitter : Mijnheer Wille, de antwoorden wor-den momenteel al rondgedeeld.

Voorzitter

Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : De heer Wille heeft daarnet een decretale bepaling geciteerd. Er is geen andersluidende decretale bepaling. De verwijzing in de omzendbrief naar de bestaande intercommunales is enkel door praktische overwegingen ingegeven.

Uiterlijk op 9 november 2003 moeten de bedoelde intercommunales hun statuten aan de bepalingen van het decreet hebben aangepast. Zodra ze als samenwerkingsverband volledig onder het decreet vallen, kunnen ze tot andere samenwerkingsverbanden toetreden.

Aangezien het lidmaatschap praktische voordelen biedt, lijkt het me zinloos om nu te verbieden wat binnen anderhalf jaar wel mogelijk zal worden. Deze interpretatie is niet strijdig met de geest of met de inhoud van het decreet. Het is nooit de bedoeling geweest om het lidmaatschap van een intercommunale aan een andere intercommunale uit te sluiten.

Zeker in de dienstverlenende sector kan het een voordeel zijn dat niet enkel gemeentebesturen aan een samenwerkingsverband kunnen deelnemen. Op die manier kunnen ook andere besturen, waaronder intercommunales, een beroep doen op, bijvoorbeeld, een goed gestructureerde juridische dienst. Zowel voor de gemeenten als voor de intercommunales zal dit een besparing betekenen.

Zolang de bestaande intercommunales hun statuten niet hebben aangepast, blijven ze onderworpen aan de wet van 22 december 1986. Deze wet voorziet niet in een verbod van participatie. Dit betekent dat nieuwe samenwerkingsverbanden tot bestaande intercommunales kunnen toetreden. Iedere beslissing terzake zal evenwel aan de concrete motivering moeten worden getoetst.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de organisatie van de islamitische offerfeesten door gemeentebesturen

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Van den Eynde tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de organisatie van de islamitische offerfeesten door gemeentebesturen.

Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de voorzitter, tijdens het weekend van 22, 23 en 24 februari 2002 is overal ter wereld het islamitisch offerfeest gevierd. Dit betekent dat her en der schapen op rituele wijze zijn geslacht.

De minister van Volksgezondheid heeft het nodig geacht om naast de bestaande slachthuizen, die tijdens dat weekend uitzonderlijk geopend waren, ook een aantal boerderijen als slachtinrichting te erkennen.

Enkele Vlaamse gemeentebesturen hebben zich verplicht gezien om de nodige veiligheidsmaatregelen te treffen om de overlast ten gevolge van de organisatie van het offerfeest te beperken. Dat deze begeleiding nodig is, blijkt uit een aantal problemen die zich elk jaar opnieuw voordoen.

De problemen rijzen vooral als het slachten niet in een slachthuis gebeurt. Zo wordt het vlees van op boerderijen geslachte schapen op straat verhandeld, loopt het bloed in plaatselijke beken en worden zakken met slachtafval overal achtergelaten.

Het gemeentebestuur moet zich bovendien niet enkel over de bijbehorende verkeersdrukte ontfemen. Het moet een toezichter afvaardigen om te controleren of alle slachtactiviteiten conform de heersende wetgeving verlopen.

Van den Eynde

Gezien de problematiek die aan het offerfeest is verbonden, zou ik de minister een aantal concrete vragen willen stellen. Vindt u het verantwoord om boerderijen als slachthuizen in te schakelen ? Het gaat hier niet enkel om de problemen die ik daar net heb aangehaald. Boerderijen zijn namelijk niet aan de vleeskeuring onderworpen.

Welke maatregelen acht u noodzakelijk om misbruiken en vervuiling tegen te gaan ? Hoe meent u een zo optimaal mogelijke controle uit te voeren ? Moeten de gemeenten voor de gemaakte kosten opdraaien ? Op wie kunnen de gemeenten die kosten eventueel verhalen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, op 10 december 1998 en op 14 januari 1999 hebben mijn voorgangers, de heren Peeters en Sauwens, alle Vlaamse gemeenten een brief gestuurd naar aanleiding van het islamitisch offerfeest. Ze hebben die brief ook ter kennisgeving naar de provinciegouverneurs gestuurd.

Door middel van dit schrijven hebben mijn voorgangers het wettelijk kader voor rituele slachtingen in herinnering gebracht en de gemeentebesturen opgeroepen om aan de bestaande regelgeving de nodige zorg te besteden. Het is hierbij steeds de bedoeling geweest om het offerfeest in alle respect voor de vrijheid van eredienst en in alle sereniteit te laten plaatsvinden.

Mijn voorgangers hebben dit initiatief genomen omdat er de jaren voordien in een aantal gemeenten problemen waren gerezen met de rituele slachtingen die traditioneel tijdens dit islamitisch feest plaatsvinden. Ondertussen zijn een aantal concrete afspraken met alle betrokken partijen gemaakt. Aangezien alle misverstanden hierbij uit de weg zijn geruimd, heb ik het niet nodig gevonden om dit initiatief in de aanloop naar het recente offerfeest te herhalen. Ik heb dit jaar nog geen enkele klacht ontvangen.

Ik wil er tevens op wijzen dat ik inhoudelijk niet bevoegd ben voor deze problematiek. De wetgeving stelt dat rituele slachtingen enkel in een erkend slachthuis of in een door de bevoegde minister erkende inrichting kunnen worden uitgevoerd. Momenteel valt dit onder de bevoegdheden van minister Aelvoet.

Eind 2001 heeft minister Aelvoet een omzendbrief over de organisatie van rituele slachtingen tijdens het offerfeest verspreid. Iedereen zal allicht begrijpen dat ik me hier niet wens uit te spreken over de efficiëntie, de kostprijs en de opportuniteit van de maatregelen die in deze omzendbrief worden uiteengezet.

De voorzitter : Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijnheer de minister, ik zou u er toch nog even op willen wijzen dat het slachtafval, dat her en der in de betrokken gemeenten is teruggevonden, heel wat burgers heeft verontwaardigd.

Ik ben bovendien teleurgesteld dat u mijn laatste vraag niet hebt beantwoord. Mij lijkt dit nochtans een essentieel element van deze problematiek. Indien de gemeentebesturen voor de kosten opdraaien, ligt dit aan de basis van een ongelijkheid tussen de gemeenten die het offerfeest moeten organiseren en controleren en de gemeenten die dit niet hoeven te doen. Kunt u die vraag alsnog beantwoorden ?

Minister Paul Van Grembergen : Mevrouw Van den Eynde, als u concrete feiten kent, kunt u me steeds op de hoogte brengen. Mijs inziens moet dit op een discrete manier gebeuren. Het kan niet de bedoeling zijn om hier een spectaculair incident van te maken. Indien de regelgeving niet overal wordt gerespecteerd, moeten we dit oplossen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde : Mijn vraag betreft niet enkel de regelgeving. Een gemeentebestuur moet een afgevaardigde naar de plaats van het offerfeest sturen. Voor het gemeentelijk personeel betekent dit extra werkuren. Ik vraag me af of de gemeente die kosten moet betalen.

Minister Paul Van Grembergen : De gemeenten staan in voor het ophalen van afval in de echte zin van het woord. Op dat vlak moeten ze hun verantwoordelijkheid opnemen. Over de andere kosten zal ik de federaal bevoegde minister informeren. Ik zal haar vragen welke initiatieven ze dienaangaande denkt te nemen. Ik zal u haar antwoord bezorgen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Mark Van der Poorten tot de heer Paul Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief van 1 maart 2002 betreffende de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Gemeentefonds en het Stedenfonds

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van der Poorten tot de heer Van Grembergen, Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Buitenlands Beleid, over de omzendbrief van 1 maart 2002 betreffende de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Gemeentefonds en het Stedenfonds.

De heer Van der Poorten heeft het woord.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, er werden omzendbrieven gericht aan de gemeenten met een aantal richtlijnen over de overgang van het Sociaal Impulsfonds naar het Gemeentefonds en het Stedenfonds. Ik veronderstel dat het om indicatieve brieven gaat waarin de plannen van de regering worden uiteengezet. Er worden meteen richtlijnen gegeven over hoe er op de afschaffing van het Sociaal Impulsfonds moet worden gereageerd.

Noch het ontwerp van decreet tot wijziging van het Gemeentefonds noch het ontwerp tot oprichting van het Stedenfonds is op dit moment in het parlement ingediend. Dit betekent dat er nog geen duidelijkheid is over de concrete draagwijdte van beide hervormingen. Mijnheer de minister, dit ontgoochelt me. Deze werkwijze houdt een miskenning in van het parlement. Dit is al gebeurd naar aanleiding van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking. De regering vond het ook toen al noodzakelijk om omzendbrieven naar de gemeenten te sturen vooraleer het ontwerp bij het Vlaams Parlement was ingediend. We hebben vastgesteld dat er heel wat wijzigingen aan het ontwerp van decreet nodig waren. Het was trouwens een goede zaak dat het ontwerp op bepaalde punten werd aangepast.

Mijnheer de minister, dit getuigt niet van goed bestuur, ook al gebruikt u het tussenzinnetje 'onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement'. De regering heeft het meermaals over goed bestuur, over de vereenvoudiging van de administratie, enzovoort. Ik wens dan ook mijn ongenoegen te uiten. Hoe verantwoordt u het versturen van richtlijnen over maatregelen waarover het par-

lement zich nog niet heeft uitgesproken ? Wat is de afdwingbare waarde van deze brieven ? De gemeenten hebben heel wat verplichtingen. Deze zomer moet bijvoorbeeld het addendum in het kader van de niet-ingediende trekkingsrechten worden ingediend. Die verplichtingen zijn gebaseerd op maatregelen die niet eens bestaan. Hoe kunt u de gemeenten ertoe aanzetten niet bestaande maatregelen te volgen ?

De voorzitter : Minister Van Grembergen heeft het woord.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zou me kunnen beperken door te zeggen dat hier noch in de ene noch in de andere richting een goede kant aan was. Ik zal mijn antwoord echter iets beter stofferen.

Mijnheer Van der Poorten, in eerste instantie kan ik niet anders dan u gelijk geven met uw bemerking dat het versturen van omzendbrieven over maatregelen die nog geen parlementaire behandeling hebben gekregen, niet past. Maar indien ik dit niet had gedaan, zou u me – terecht – verwijten dat ik de gemeenten in een onhoudbare situatie plaats. Ze zouden immers geen planning kunnen opmaken en niet weten wat de toekomst brengt. Principieel hebt u echter gelijk. Het komt het Vlaams Parlement als wetgevende instantie toe zich eerst en in volle vrijheid uit te spreken over de ontwerpen van decreet die het door de Vlaamse regering wordt voorgelegd. Dit geldt uiteraard ook voor de beide ontwerpen van decreet waar het hier over gaat.

Het ontwerp van decreet houdende het Gemeentefonds hoop ik volgende week in het Vlaams Parlement in te dienen. We hebben vorige week het advies van de Raad van State ontvangen en vrijdag staat het ontwerp op de agenda van de Vlaamse regering. Nadat de regering zich heeft uitgesproken, wordt de tekst aan het parlement voorgelegd.

Voor het ontwerp houdende het Stedenfonds vraag ik nog enig geduld. De Vlaamse regering keurde reeds de krachtlijnen goed maar het ontwerp moet nu eerst voor advies naar de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, de Hoge Raad Binnenlands Bestuur en in een volgende fase nog naar de Raad van State. Ik blijf er van uitgaan dat het ontwerp nog vóór het parlementaire reces kan worden ingediend. Dit is niet onbelangrijk omdat beide decreten ingaan op 1 januari 2003 en steden en gemeenten terecht zo vlug mogelijk duidelijkheid willen krijgen over het hele hervormingsproces dat zowel slaat op het Gemeentefonds, het Investeringsfonds

Van Grembergen

als het Sociaal Impulsfonds. Hoe dan ook loopt dit laatste af op 31 december 2002.

Dat dergelijke ingrijpende hervormingen bij de lokale besturen heel wat vragen oproepen, spreekt voor zich. De afgelopen maanden werden we zowel door deze besturen als door heel wat lokale actoren die betrokken zijn bij het Sociaal Impulsfonds met vragen overstelpt. Ook via de media werd om duidelijkheid gevraagd. Heel wat lokale projecten vreesden voor hun voortbestaan en er werd bedreigd met ontslag van personeelsleden. Bij dit alles werd de Vlaamse regering met de vinger gewezen.

Om de onzekerheid ten dele weg te nemen heb ik daarom beslist nu reeds via omzendbrieven een aantal overgangsmatregelen aan te kondigen. Terrecht word ik erop gewezen dat ik daarmee vooruitloop op het beslissingsproces van het Vlaams Parlement. Toch meen ik dat ik mijn verantwoordelijkheid heb opgenomen.

Zo zijn de omzendbrieven opgesteld louter vanuit de bekommernis van goed bestuur. Ze moeten dan ook begrepen worden als een voorzorgsmaatregel. Het is de bedoeling de lokale besturen tijdig te informeren over het huidige wetgevend initiatief en de mogelijke gevolgen ervan op de lokale situatie, zowel op het vlak van de financiële middelen, het personeel als eventuele engagementen ten aanzien van derden.

Het toepassen van het voorzorgsbeginsel heeft er ook toe geleid de draagwijdte van de overgangsbepalingen zo op te stellen dat deze beperkt blijven. Daarbij wordt grotendeels ingespeeld op de huidige regelgeving van het Sociaal Impulsfonds. Het indienen van een addendum voor het vastleggen van de SIF-trekkingsrechten is gebaseerd op de SIF-regelgeving. Ook in 1999 konden de gemeenten via een addendum vastleggingen opnemen of overdragen teneinde ze niet kwijt te spelen.

Steden en gemeenten wordt in deze omzendbrieven niets opgelegd. Wel wordt hen de kans geboden hun trekkingsrechten optimaal in te zetten. In principe wordt enkel vooruitgelopen op de overgangsmatregelen die in beide nog goed te keuren decreten zullen moeten worden ingeschreven. In de omzendbrieven staat trouwens uitdrukkelijk dat alle maatregelen maar gelden 'onder voorbehoud van goedkeuring door het Vlaams Parlement'. Mijnheer Van der Poorten, u kunt dit afdoen als

een vorm van cynisme, alles hangt echter af van hoe u de zaak wilt bekijken.

Deze principes en krachtlijnen zijn in de commissie onder andere tijdens de bespreking van de beleidsbrief en naar aanleiding van vragen van verscheidene collega's reeds uitvoerig aan bod gekomen. Een aantal parlementsleden wensten juist dat er ten aanzien van steden en gemeenten enige duidelijkheid zou worden geschapen over hangende zaken.

De heer Mark Van der Poorten : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dit staat echter haaks op wat voortdurend wordt verkaard door de Vlaamse regering inzake het primaat van de politiek. Die dooddouner hoort men tegenwoordig overal.

Deze regering ging veel veranderen en verbeteren. Waarom verandert u het instrumentarium dan niet ? Daarnet is een discussie gevoerd over verordenende en indicatieve omzendbrieven. Mevrouw Heeren heeft verwezen naar de omschrijving van de heer Mast. Ook in stukken van de administratie wordt dat onderscheid duidelijk gemaakt. Ik raad u aan om vanuit het oogpunt van goed bestuur een ander instrumentarium uit te werken en te hantieren. Nu worden voortdurend ballonnetjes opgelaten waarvan de burger en de gemeenten zich afvragen wat er van aan is. Er is in deze regering veel geblaas maar weinig wol.

Minister Paul Van Grembergen : Mijnheer Van der Poorten, ik begrijp u en ik aanvaard uw denkwijze. We hebben gezegd dat we het Gemeentefonds zouden hervormen. Het Investeringsfonds komt bij het Gemeentefonds en het Waarborgfonds gaat van het SIF naar dat Gemeentefonds. Er komt ook een percentuele groei van het Gemeentefonds. We hebben de gemeenten die zekerheid gegeven in de periode dat ze hun begrotingen en jaarplannen moesten opmaken. De druk van het parlement was toen bijzonder groot om bepaalde uitspraken te doen. Had ik toen gezegd dat dit pas in het najaar zou worden beslist tijdens de begrotingsdiscussie, dan zou daar zeker een hevige reactie op zijn gekomen. Daarnaast was er nog de bijkomende druk van de financiële impact van de politiehervorming op de gemeenten. We hebben toen geprobeerd een politiek antwoord te bieden waardoor de gemeenten vooruitzichten hadden.

Tot slot wil ik nog zeggen dat het ontwerp van decreet vier maanden bij de Raad van State is blijven liggen.

De voorzitter : De heer Logist heeft het woord.

De heer Marcel Logist : Ik wil nog even iets zeggen over het SIF. Het is een feit dat de werknemers nu met problemen worden geconfronteerd. Ze hebben geen werkzekerheid meer. Heel veel goede krachten vertrekken daardoor. Er moet duidelijkheid komen of de gelden die van het SIF naar het Gemeentefonds gaan, nog voor dezelfde sociale doeleinden zullen worden gebruikt.

Minister Paul Van Grembergen : Uw bekommernis is ook de onze. Daarom hebben we een voorafname gedaan. Dat is een beetje onbehoorlijk omdat het parlement daardoor bijna gevangen is in een bepaalde denkrichting. Wie er een andere mening op nahoudt, komt in conflict met een aantal gedane toezeggingen.

Veel SIF-projecten waren eigenlijk reguliere projecten geworden. Ze moeten dan ook voor een langere termijn worden ingevuld. Ze beginnen met andere woorden te behoren tot het gemeentelijk basisbeleid en daar moet zekerheid voor zijn. Nu zullen de gemeenten daar veel zelfstandiger over kunnen beslissen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.01 uur.*
